

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 7C/10/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217209015
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ágnes Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2020:1217209015.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou Mgr. Ágnes Nagyovou v spore žalobcov: X./ X.. S. W.W., R.. XX.XX.XXXX, C. XXX/X, J. O. X./ K. J., R.. XX.XX.XXXX, U. Č.. XXX, I. R. T., obaja právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., IČO: 47 234 466, Kuzmányho 29, Košice, proti žalovanému: Slovenský pozemkový fond, IČO: 17 335 345, Búdková 36, Bratislava, o zaplatenie 9 240,46 eur s príslušenstvom,

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaný má n á r o k na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100%.

o d ō v o d n e n i e :

1. Žalobcovia dňa 21.04.2017 doručili Okresnému súdu Bratislava II žalobu, ktorou sa domáhali voči žalovanému zaplatenia sumy 9 240,46 eur, t.j. v prospech žalobcu 1./ sumy vo výške 4 620,23 eur spolu s úrokom z omeškania 5,00 % ročne z uvedenej sumy od 28.04.2016 do zaplatenia a rovnakej sumy spolu s príslušenstvom v prospech žalobcu 2./, a náhrady trov konania. Predmetná vec bola postúpená miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava I dňa 28.06.2017.

2. Žalobu odôvodnili na tom skutkovom základe, že uznesením o dedičstve sp. zn. D/469/64 zo dňa 14.03.1964 po nebohej O. W., W.. J.W., U. A. XX.XX.XXXX, bolo rozhodnuté, že nehnuteľnosti v:

- k. ú. Vyšný Olčvár, pzkn. vl. č. 233 pod B, v pzkn. vl. č. 341 pod B1, č. 340 pod B2,

- k. ú. Ďurďošík, pzkn. vl. č. 116 pod B5, č. 156 pod B3,

- k. ú. Vyšný Olčvár, pzkn. vl. č. 493 pod B 2/e, č. 270 pod B3, č. 256 pod B97,

ktoré nebohá O. W. vlastnila v čase smrti, nadobudli jej dedičia: 1./ X. J., X./ S. J., X./ K. J., X./ S. W. starší, každý z dedičov rovným dielom, pričom sa dedičia dohodli, že dedičstvo prebral S. J. s tým, že v prípade, ak bude v budúcnosti z tejto pôdy niečo vyvlastnené alebo predané, obdržanú hodnotu dostanú všetci dedičia v rovnakých podieloch (ďalej len "právo na výplatu"). Podľa žaloby došlo k vyvlastneniu pozemkov v k. ú. Ďurďošík, pzkn. vl. č. 116 pod B5, č. 156 pod B3, pričom toho času sú už všetci dedičia nebohí. Žalobcovia uviedli, že právo na výplatu za vyvlastnené nehnuteľnosti v k. ú. Ďurďošík bolo predmetom dedičského konania po S. W. st., pričom ho nadobudli len žalobcovia. Osvedčením o dedičstve sp. zn. 10D/778/2014 zo dňa 05.05.2016 bolo v dodatočnom dedičskom konaní určené, že žalobcovia nadobúdajú právo na výplatu v rozsahu ? za predané alebo vyvlastnené nehnuteľnosti evidované v k. ú. Ďurďošík, pzkn. vl. č. 116 pod B5, č. 156 pod B3. Podľa žalobcov boli tieto nehnuteľnosti v čase vyvlastnenia a prevodu na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. už evidované na LV č. XXX O. Q. Č.. XXX pre okres Košice - okolie, obec Ďurďošík, k. ú. Ďurďošík, pričom toho času sú evidované na LV č. XXX. Žalobcovia svoj nárok ďalej odôvodnili tým, že uvedené nehnuteľnosti boli predmetom vyvlastnenia žalovaným a následne predmetom prevodu zo žalovaného ako správcu pozemkov neznámych vlastníkov na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. v rámci výstavby diaľnice D1

Prešov - Budimír - Bidovce - Dargov - Pozdišovce - Michalovce - štátna hranica SR/UA podľa zákona č. 540/2008 Z. z. Tvrdili, že kúpna cena za vyvlastnené parcely bola vo výške 36 961,86 eur, z ktorej potom ? v prospech žalobcu 1./ predstavuje sumu 4 620,23 eur a pre žalobcu 2./ sumu 4 620,23 eur.

3. Žalovaný dňa 16.06.2017 a dňa 12.04.2018 doručil súdu vyjadrenie k žalobe, žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov. Uviedol, že uznesenie o dedičstve po poručiťke O. W., W.. J., č. D 469/64 zo dňa 14.03.1964 vydané Štátnym notárstvom v Košiciach nebolo zapísané do pozemno-knižnej vložky, resp. evidencie nehnuteľností, preto nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom dedičského konania, neboli zapísané na S. J., ale boli naďalej vedené v prospech nebohej O. W.W., teda nezistenej vlastníčky. Z tohto dôvodu boli ceny za predmetné nehnuteľnosti v čase ich prevodu na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. na základe zmluvy o prevode vlastníctva č. XXXXX/XXXX-N.-J..00 zo dňa 28.02.2014 vyplatené na depozitný účet žalovaného s poukazom na § 17 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. Žalovaný tak mal za to, že síce je povinný vyplatiť uhradenú kúpnu cenu, avšak osobe, ktorá preukáže vlastníctvo k nehnuteľnostiam v čase ich prevodu na diaľničnú spoločnosť. Podľa žalovaného je touto osobou, teda vlastníkom nehnuteľností S. J., resp. jeho právni nástupcovia v zmysle uznesenia č. D 469/64 z 14.03.1964, a nie žalobcovia, ktorí majú nárok na výplatu hodnoty nehnuteľností o veľkosti 1/4 len od právnych nástupcov S. J.. Na záver žalovaný tvrdil, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, keď nepredložili identifikáciu nehnuteľností, z ktorej by bolo zrejmé, že pozemno-knižné parcely uvedené v osvedčení o dedičstve po poručiťke O.D. W., č. D 469/64 z 14.03.1964, sú tými istými parcelami registra "C" KN, ktoré sú uvedené v zmluve o prevode nehnuteľností na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s.

4. Žalobcovia v replike a následne v podaní zo dňa 26.06.2018 uviedli, že práve nezapísanie uznesenia o dedičstve č. D 469/64 z 14.03.1964 do evidencie nehnuteľností spôsobilo, že došlo k vyvlastneniu nehnuteľností od neznámych vlastníkov namiesto klasického predaja na základe kúpnej zmluvy. Mali za to, že nezapísanie dedičského rozhodnutia nemôže byť na ich ťarchu, keď uvedené bolo povinnosťou štátnych orgánov - notára prejednávajúceho dedičstvo. Bez ohľadu na uvedené však tvrdili, že vlastnícke právo je chránené ústavou, taktiež sa dedenie zaručuje. K námietke nedostatku aktívnej legitímácie uviedli, že by sa vyplatenie hodnoty nehnuteľností bol mohol domáhať S. J. len za predpokladu, ak by neexistovala odkladacia podmienka v uznesení o dedičstve č. D 469/64 z 14.03.1964. Podľa nich totiž S. J. nezdedil celú nehnuteľnosť sám, keď dedičia boli štyria, S. J. ju iba prebral z dôvodu záujmu socialistického štátu na nedrobení poľnohospodárskej pôdy. Mali tak za to, že ani Jozef Kuchárik, ani jeho dedičia nie sú oprávnení na podanie žaloby, ktorou by si uplatňovali od žalovaného právo na vyplatenie celej vyplatenej sumy, pretože ich nárok je iba ? z predmetného dedičstva, v opačnom prípade by na ich strane vzniklo bezdôvodné obohatenie. Žalobcovia tvrdili, že v predmetnom uznesení o dedičstve nie je konštatované, že v prípade vyvlastnenia dostane náhradu za vyvlastnenie len S. J., práve naopak, obdržanú hodnotu dostanú všetci dedičia. Mali za to, že preukázateľne nadobudli po poručiťkovi predmetný majetok - majetkové právo tak, ako to bolo uvedené v uznesení sp. zn. D 469/64 z 14.03.1964, a to dodatočným prejednaním dedičstva a osvedčením o dedičstve sp. zn. 10D/778/2014, Dnot 14/2015 z 05.05.2016, v ktorom je toto majetkové právo špecifikované, určiteľné a nezameniteľné a je totožné s majetkom poručiťka. Nakoniec uviedli, že v prípade zamietnutia žaloby by došlo k porušeniu práva na dedenie a práva vlastníť majetok, pretože by ich právo na výplatu bolo obmedzené a podmienené tým, či si S. J. alebo jeho dedičia uplatnia svoj nárok voči žalovanému alebo nie.

5. Žalovaný na pojednávaní dňa 08.11.2019 opätovne s poukazom na § 17 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. tvrdil, že žalobcovia nepreukázali, že by boli vlastníckmi sporných nehnuteľností. Ich vlastníctvo je podľa neho popreté práve osvedčením o dedičstve po S. W. zo dňa 05.05.2016, v zmysle ktorého žalobcovia nezdedili spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam, ale len majetkové právo, t.j. pohľadávku voči S. J. na vyplatenie sumy zodpovedajúcej 1/4 predmetných nehnuteľností. Žalovaný poprel tvrdenie žalobcov, že sa S. W. stal vlastníkom predmetných nehnuteľností, a to práve s poukazom na uznesenie o dedičstve sp. zn. D 469/64, podľa ktorého dedičstvo prebral S. J.. Podľa žalovaného nie je možné opomenúť uvedené prebratie dedičstva, ktoré v sebe zahŕňalo právo držby, právo užívania, aj právo disponovania s predmetnými nehnuteľnosťami. Z uvedeného mal za zrejmé, že sa S. J. stal jediným vlastníkom predmetných nehnuteľností, a to aj z dôvodu, že v samotnom uznesení o dedičstve je riešený a upravený spôsob náhrady pre ostatných dedičov, okrem S. J., prípadne dispozície s týmito nehnuteľnosťami.

6. Žalobcovia na pojednávaní dňa 08.11.2019 a následne vo vyjadrení doručenom súdu dňa 10.12.2019 naopak tvrdili, že dedičstvo po O. W.W. nadobudli všetci štyria dedičia a S. J. bol len preberateľom nehnuteľností. Podľa nich na uvedenom nič nemení ani chybná (svojoľná) zmena slovnej formulácie notárom v dodatočnom dedičskom konaní sp. zn. 10D/778/2014, v ktorom nepresná špecifikácia dedičského nároku nekopírovala právo dedené v uznesení o dedičstve sp. zn. D 469/64. Mali za to, že dodatočné prejednanie dedičstva bolo nadbytočné vzhľadom na univerzálnu sukcesiu žalobcov do práv poručiteľa, resp. jeho predkov ako právnych predchodcov, keď podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/106/2011 z 28.05.2012 majú uznesenia o dedičstve len deklaratórny charakter. Poukázali aj na ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/109/2018, v ktorom sa podľa nich riešila skutkovo takmer rovnaká vec a podľa ktorého ustupujúci dedič alebo jeho právni nástupcovia môžu priamo žalovať dlžníka poručiteľa, teda žalovaného.

7. V podaní doručenom súdu dňa 20.01.2020 a dňa 10.02.2020 žalovaný reagoval na vyjadrenie žalobcov, uviedol, že odlišnosť v prípade prejednávanom Najvyšším súdom SR vo veci sp. zn. 8Cdo/109/2018 a predmetným prípadom spočíva v tom, že najvyšší súd za poručiteľa označil ustupujúceho dediča, kým žalobcovia označili za poručiteľa preberajúceho dediča S. J.. Tvrdil, že žalovaný nie je dlžníkom ustupujúceho dediča S. W. a jeho právnych nástupcov, ale preberajúceho dediča S. J., prípadne jeho právnych nástupcov, zatiaľ čo dlžníkom ustupujúceho dediča je preberajúci dedič a jeho právni nástupcovia. Okrem toho ďalej uviedol, že žalobcovia nemajú nárok na vyplatenie žalovanej sumy, keď veriteľom je preberajúci dedič ako pôvodný vlastník zdedených nehnuteľností, alebo jeho právni nástupcovia, a nemajú nárok ani na vydanie peňazí ako vecí podľa § 126 Občianskeho zákonníka, keďže nepreukázali svoje vlastnícke právo k týmto veciam. Žalovaný ďalej namietal, že žalobcovia riadne nepreukázali totožnosť pozemno-knižných parciel, ktoré boli predmetom dedičstva po O. W. s parcelami reg. C KN, ktoré boli predmetom zmluvy o prevode vlastníctva. Taktiež mal za to, že hoci predmetné parcely boli prevedené za cenu 18 642,50 eur za spoluvlastnícky podiel o veľkosti 15/120 a táto cena bola určená podľa právnych predpisov, žalobcovia majú nárok len na sumu presne určenú v dedičskom rozhodnutí sp. zn. 10D/778/2014, Dnot 14/2015 z 05.05.2016, teda na sumu 427,- eur.

8. Žalobcovia, reagujúc na tvrdenia žalovaného o nesprávnej identifikácii parciel, dňa 19.02.2020 doručili súdu podanie, v ktorom poukázali na to, že predmetné parcely boli z ich strany identifikované podaniami zo dňa 28.8.2017 a dňa 7.9.2017 a podporené príslušnou dokumentáciou - zjednodušeným registrom pôvodného stavu, zrovnávacou časťou a mapou súboru "E", k.ú. Ďurďošík. Obranu žalovaného považovali za nepostačujúcu, keď podľa nich žalovaný len negoval ich tvrdenia bez uvedenia podporných skutočností, ktoré by preukázali ich tvrdenia. Mali za to, že aj žalovaného ťaží dôkazné bremeno súvisiace s jeho bremenom tvrdenia. Pokiaľ ide o hodnotu pohľadávky určenú v dodatočnom dedičskom konaní sp. zn. 10D/778/2014, uviedli, že sa v konaní vždy musí určiť hodnota prejednávaného majetku poručiteľa a z dôvodu, že sa hodnota dedičstva znalecky nedokazuje, ale je určená voľne, určili hodnotu dedičstva v sume 427,- eur, pričom mali za to, že uvedené nemôže byť na ich ujmu.

9. Súd v predmetnej veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový a právny stav.

9.1 Z uznesenia Štátneho notárstva v Košiciach sp. zn. D 469/64 z 14.03.1964, právoplatného dňa 08.04.1964, súd zistil, že dedičstvo po poručiťke O. W., W.. J., U.. XX.XX.XXXX, ktoré tvorili nehnuteľnosti v k. ú. Vyšný Olčvár, pzkn. vl. č. 233 pod B, v pzkn. C.. Č.. XXX pod B1, č. 340 pod B2, v k. ú. Ďurďošík, pzkn. vl. č. 116 pod B5, č. 156 pod B3, v k. ú. Vyšný Olčvár, pzkn. vl. č. 493 pod B 2/e, č. 270 pod B3, č. 256 pod B97, nadobudli zo zákona v druhej skupine jej súrodenci: X./ X. J., X./ S. J., X./ K. J. O. S. W. ako osoba žijúca s poručiťkou v spoločnej domácnosti, všetci rovným dielom. Štátne notárstvo zároveň schválilo podľa zákona č. 139/47 Zb. dohodu dedičov, v zmysle ktorej dedičstvo prebral v celosti S. J. v tom čase bez náhrady s tým, že ak v budúcnosti bude z tejto pôdy niečo vyvlastnené alebo predané, obdržanú hodnotu dostanú všetci dedičia v rovnakých podieloch. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia bola predmetom dedičstva poľnohospodárska pôda, ktorú v zmysle zákona č. 139/47 Zb. musel prebrať jeden z dedičov. Po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia mohol dedič požiadať o vklad vlastníckeho práva.

9.2 Z osvedčenia o dedičstve (dodatočné dedičské konanie) notára S.. C. Š. sp. zn. 10D/778/2014, Dnot. 14/2015 z 05.05.2016 vyplýva, že žalobcovia ako dedičia po poručiťkovi S. W., R.. XX.XX.XXXX, U.. XX.XX.XXXX, uzatvorili dohodu o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej získali v podiele ? pohľadávku

poručiť voči S. J., D. Ž. XX, ktorý z titulu uznesenia D 469/64 Štátneho notárstva v Košiciach zo dňa 14.03.1964, právoplatného dňa 08.04.1964, po nebohej O. W., W. J., U. XX.XX.XXXX, prebral dedičstvo v celosti (nehnuteľnosti vedené v k. ú. Vyšný Olčvár, pkv. č. 233, č. 341 a č. 340, k. ú. Ďurďošík, pkv. č. 116 a č. 156, k. ú. Vyšný Olčvár, pkv. č. 493, č. 270, č. 256) s tým, že ak v budúcnosti bude z tejto pôdy niečo vyvlastnené alebo predané, obdržanú hodnotu dostanú všetci dedičia v rovnakých podieloch (každý po 1/4). Hodnota tejto pohľadávky bola na základe vyhlásenia žalobcov určená v sume 427,- eur.

9.3 Zo Zmluvy o prevode vlastníctva č. XXXXX/XXXX-N.-J..XX (XXXXX/KZ-XXX/XXXX/Ďurďošík/XXX/Geoplán) uzatvorenej medzi žalovaným ako predávajúcim a Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s. ako kupujúcou vyplýva, že jej predmetom boli okrem iného pozemky v k. ú. Ďurďošík na LV č. XXX, KN-C N.. Č.. XXX/XX O. Č.. XXX/XXX, druh pozemku - ostatné plochy, s výmerou 2584 m² a 685 m², z ktorých podiel nezisteného vlastníka - O. W. bol vo výške 40/120 o výmere 1089,66 m², s cenou podielu 18 319,36 eur. Predmetom zmluvy boli aj pozemky v k. ú. Ďurďošík na Q. Č.. XXX, J.-P. N.. Č.. XXX/XX, Č.. XXX/XXX O. Č.. XXX/XX, druh pozemku - ostatné plochy, s výmerou 7466 m², 1350 m² a 55 m², z ktorých podiel nezisteného vlastníka - O. W. bol vo výške 15/120 o výmere 1108,88 m², s cenou podielu 18 642,50 eur. Žalovaný v predmetnom zmluvnom vzťahu vystupoval vo vlastnom mene v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. Nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zmluvy, sa predávali odplatne podľa § 19 ods. 3 písm. a) zákona č. 180/1995 Z. z. za účelom stavby diaľnice D1 Budimír - Bidovce. Kúpna cena bola dohodnutá za O. W. spolu vo výške 36 961,86 eur, pričom bola navýšená o koeficient 1,2 násobok náhrady v peniazoch v zmysle § 6 zákona č. 669/2007 Z. z.

9.4 Návrhom na povolenie vkladu do katastra zo dňa 29.04.2014 Národná diaľničná spoločnosť, a.s. ako navrhovateľ žiadala o povolenie a vykonanie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe zmluvy o prevode vlastníctva č. 30201/KZ-136/2013/Ďurďošík/029/Geoplán, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností - pozemkov určených na výstavbu diaľnice D1 Budimír- Bidovce.

9.5 Z tabuľky na č. I. 28-29 spisu vyplýva, že nehnuteľnosti vo vlastníctve Alžbety Rybárovej boli pôvodne vedené na Q. Č.. XXX O. Č.. XXX s pôvodnými parc. č. XXX/XX O. Č.. XXX/XX, pričom novovytvorený list vlastníctva bol evidovaný pod č. XXX O. XXX s parcelou registra C č. XXX/XX, Č.. XXX/XX, Č.. XXX/XXX, Č.. XXX/XXX O. Č.. XXX/XX. Uvedené zistenia mali vyplývať zo znaleckého posudku č. 009/2013 vypracovaného znalcom X.. S. U. z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby - oceňovanie nehnuteľností. Podiel O. W. bol 15/120 a 40/120, výmera spoluvlastníckeho podielu: 933,25 m², 861,33 m², 228,33 m², 168,75 m² a 6,88 m² a cena odkupovanej časti pozemku navýšená o 1,2 násobok = 36 961,86 eur.

9.6 Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX pre okres Košice - okolie, obec Ďurďošík, k. ú. Ďurďošík súd zistil, že všetky nehnuteľnosti evidované na parcele reg. "C" boli ku dňu 05.04.2017 vo vlastníctve Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s.

9.7 Z emailovej komunikácie medzi právnym zástupcom žalobcov a žalovaným (č. I. 19 - 20 spisu) súd zistil, že právny zástupca žalobcov kontaktoval žalovaného od roku 2014 do roku 2017 ohľadom nároku na výplatu z depozitu za vyvlastnené pozemky po S. W. st. Žalovaný dňa 03.01.2017 poukázal na to, že osvedčenie o dedičstve po poručiťovi S. W. S. V. N. C. S. J. a nie voči žalovanému.

10. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 139/1947 Zb. o rozdelení pozostalostí se zemědělskými podniky a o zamezení drobení zemědělské půdy, jde-li o zemědělský podnik uvedený v § 1, odst. 5, pokusí se pozůstalostní soud, aby bylo dosaženo mezi spoludědici dohody o tom, kterým z nich bude podnik převzat nebo jak a mezi které spoludědice bude v mezích ustanovení § 1 rozdělen; nedojde-li k dohodě, rozhodne o tom pozůstalostní soud usnesením.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 139/1947 Zb. nabylo-li usnesení podle § 4, odst. 1 právní moci, pokusí se pozůstalostní soud o dohodu dědiců, jaká hodnota má být vzata za základ při převzetí zemědělského podniku, po případě jeho reálných dílů, jež rozdělením mají vzniknouti. Nedohodnou-li se, určí soud, vyslechna okresní sdružení příslušného Jednotného svazu zemědělců, výnosovou hodnotu zemědělského podniku nebo i výnosovou hodnotu vznikajících reálných dílů ke dni úmrtí zůstavitele a stanoví pak přijímací cenu.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 139/1947 Zb. súd prikáže ke krytí dedických podílů spoludědiců jednotlivé části ostatního pozůstalostního jmění, a nemohou-li býti podíly takto zcela uhrazeny a byl-li by jimi nebo neuhradenou jejich částí zatížen zemědělský podnik nebo vznikající reálný díl tak, že by bylo pochybné, zda jej přejimatel udrží a z něho bude slušně živ, může, vyslechna okresní sdružení příslušného Jednotného svazu zemědělců, dědické podíly přiměřeně snížit, při čemž přihlédne k sociálnímu postavení dědiců, k osobnímu přičinění a k nákladům, které bez náhrady vynaložili k udržení a ke zvelebení zůstavitelova podniku.

Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 139/1947 Zb. není-li o tom dohody, stanoví soud lhůtu k zaplacení částek, které bude přejimatel povinen vyplatiti na dědické podíly spoludědiců, nebo ke splacení povolených splátek, a výši úroků, které je platiti z nesplacených částek. Není-li jiné dohody, buď nařízeno, že vlastnické právo přejimatelovo k zemědělskému podniku (reálnému dílu) může býti vloženo jen za současného vkladu zástavního práva pro pohledávky z částek, které je přejimatel povinen vyplatiti na dědické podíly spoludědiců.

Podľa § 8 zákona č. 139/1947 Zb. ustupující spoludědicové si mohou při dělení pozůstalosti vyhraditi prohlášením vůči soudu k zemědělskému podniku (reálnému dílu) právo předkupní na dobu deseti let od úmrtí zůstavitele. Právo předkupní jim přísluší v pořadí, ve kterém jsou povoláni k převzetí zemědělského podniku (§ 5, odst. 1) nebo jeho reálného dílu. O knihovním zápisu předkupního práva platí přiměřeně ustanovení § 6, odst. 3, věty druhé. Zápis tohoto předkupního práva je osvobozen od poplatků.

Podľa § 34 ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách, pozemkový fond spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom a podiely spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom. Pozemkový fond nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy, okrem pozemkov, ktoré sú lesnými pozemkami, ako aj s podielmi spoločnej nehnuteľnosti, ktorých vlastník nie je známy. Podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností pozemkovým fondom upraví nariadenie vlády Slovenskej republiky.

Podľa § 113a ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. Stavebný zákon, ak vyvlastňovaná stavba alebo vyvlastňovaný pozemok nemá v katastri nehnuteľností zapísaného vlastníka alebo vlastníctvo je predmetom konania o dedičstvo alebo súdneho konania, účastníkom vyvlastňovacieho konania je Slovenský pozemkový fond, ak ide o pozemok, s ktorým nakladá.

Podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení zákona č. 125/2016 Z. z. (ďalej len "zákon č. 180/1995 Z. z."), fond nakladá podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov s pozemkami s nezisteným vlastníkom (§ 13).

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. fond pri nakladaní s pozemkami uvedenými v § 16 ods. 1 vystupuje vo vlastnom mene, a to aj pred súdmi a orgánmi verejnej správy.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. fond prijíma aj náhrady za vyvlastnenie pozemkov uvedených v § 16 ods. 1 písm. b) a c). Prijatú náhradu vyplatí vlastníkovi, ak o ňu požiada; to platí aj pre náhrady prijaté fondom na základe právoplatného rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu. Náhradu nie je možné previesť na tretiu osobu. Náhrada je splatná najneskôr do dvoch rokov odo dňa podania žiadosti.

Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. fond alebo správca môže previesť vlastníctvo k pozemkom podľa § 16 ods. 1 písm. b) a c), ak dôvodom prevodu je účel, na ktorý možno pozemok vyvlastniť podľa osobitného predpisu.

11. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobcovia sú dedičmi po poručiteľovi S. W. st., zomrelom dňa 12.01.2014, ktorý bol zákonným dedičom z titulu spoluživúcej osoby po nebohej O. W., zomrelej dňa 27.05.1963. Dedičstvo po poručiteľke O. W. bolo prejednané pred Štátnym notárstvom v Košiciach, výsledkom ktorého bolo uznesenie sp. zn. D 469/64 z 14.03.1964. Podľa uvedeného uznesenia dedičstvo po poručiteľke, ktoré tvorili nehnuteľnosti v katastrálnom území Vyšný Olčvár a Ďurdošík, nadobudli jej súrodenci - X. J., S. J. O. K. J., a titulom spoluživúcej osoby aj S. W.. Uvedení dedičia však uzatvorili dohodu, ktorú štátne notárstvo schválilo, v zmysle ktorej dedičstvo

prebral v celosti S. J. v tom čase bez náhrady s tým, že ak v budúcnosti bude z tejto pôdy niečo vyvlastnené alebo predané, obdržanú hodnotu dostanú všetci dedičia v rovnakých podieloch. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.04.1964. Z dôvodu, že dedičom, ktorý nadobudol vlastnícke právo, nedošlo k vkladu vlastníckeho práva do evidencie nehnuteľností, zostala ako vlastníčka týchto nehnuteľností evidovaná nebohá O. W.. Súd ďalej zistil, že žalobcovia ako dedičia po nebohom S. W. st. nadobudli po ňom v dodatočnom dedičskom konaní sp. zn. 10D/778/2014, Dnot. 14/2015 pohľadávku tohto poručiteľa C. S. J., bytom Župčany 11, ktorý z titulu uznesenia D 469/64 Štátneho notárstva v Košiciach zo dňa 14.03.1964, právoplatného dňa 08.04.1964, po nebohej O. W., W. J., U.. XX.XX.XXXX, prebral dedičstvo v celosti (nehnuteľnosti vedené v k. ú. Vyšný Olčvár, pkv. č. 233, č. 341 a č. 340, k. ú. Ďurďošík, pkv. č. 116 a č. 156, k. ú. Vyšný Olčvár, pkv. č. 493, č. 270, č. 256) s tým, že ak v budúcnosti bude z tejto pôdy niečo vyvlastnené alebo predané, obdržanú hodnotu dostanú všetci dedičia v rovnakých podieloch (každý po 1/4). Hodnota tejto pohľadávky bola na základe vyhlásenia žalobcov určená v sume 427,- eur. Súd mal ďalej za preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že nehnuteľnosti - pozemky v k. ú. Ďurďošík na Q. Č.. XXX, KN-C parc. Č.. XXX/XX O. Č.. XXX/XXX, druh pozemku - ostatné plochy, s výmerou 2584 m² a 685 m², a pozemky v k. ú. Ďurďošík na Q. Č.. XXX, KN-C parc. č. XXX/XX, Č.. XXX/XXX O. Č.. XXX/XX, druh pozemku - ostatné plochy, s výmerou 7466 m², 1350 m² a 55 m², boli vyvlastnené a následne boli predmetom zmluvy o prevode vlastníctva uzatvorenej medzi žalovaným ako predávajúcim a Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s. ako kupujúcou, pričom k vyvlastneniu a k následnej kúpe došlo za účelom stavby diaľnice D1 Budimír - Bidovce. Žalovaný potom podľa § 16 ods. 1 písm. b) a § 17 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. ako subjekt oprávnený nakladať s pozemkami s nezisteným vlastníkom previedol na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. aj podiel nezisteného vlastníka - O. W. vo výške 40/120 o výmere 1089,66 m², s cenou podielu 18 319,36 eur a podiel vo výške 15/120 o výmere 1108,88 m², s cenou podielu 18 642,50 eur, t.j. spolu cena odkupovanej časti pozemku predstavovala sumu 36 961,86 eur. Na základe týchto skutočností si žalobcovia uplatnili voči žalovanému svoj podiel v rozsahu ? z kúpnej ceny učenej v zmluve o prevode vlastníctva, t.j. sumu 9 240,46 eur. Žalovaný nespochybnil, že vyššie uvedené nehnuteľnosti boli vyvlastnené a predané, nesúhlasil však s nárokom žalobcov, keď tvrdil, že vlastníkom nehnuteľností po poručiťke O. W. bol len S. J. v zmysle schválenej dohody dedičov, teda iba tento dedič môže požiadať o vyplatenie prijatej náhrady v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z.

12. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného, že žalobcom nesvedčí postavenie oprávnenej osoby, ktorá by mohla žiadať náhradu za vyvlastnenie pozemkov. Ako vyplýva z uznesenia Štátneho notárstva v Košiciach sp. zn. D 469/64 z 14.03.1964, dedičmi po poručiťke O. W. boli jej traja bratia - X., S. O. K. J., a taktiež S. W.Á. ako osoba s ňou žijúca v spoločnej domácnosti. Uvedení dedičia síce nadobudli dedičstvo po poručiťke - pozemky v k. ú. Vyšný Olčvár a Ďurďošík, avšak následne v zmysle zákona č. 139/1947 Zb. štátne notárstvo schválilo dohodu uzavretú medzi týmito dedičmi, a tak pozemky prebral len S. J., ktorý sa stal výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností a ktorý bol povinný pre prípad, že v budúcnosti budú pozemky vyvlastnené alebo predané, vyplatiť ostatných ustupujúcich dedičov z obdržanej hodnoty podľa pomeru ich podielov. Predmetom dedičstva bola totiž poľnohospodárska pôda, ktorú v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 tohto zákona musel prebrať jeden z dedičov, aby sa zabránilo drobeniu poľnohospodárskej pôdy. V prípade, ak by k dohode medzi dedičmi nedošlo, rozhodol by súd o tom, ktorý z dedičov preberie pôdu. Keďže v zmysle uznesenia sp. zn. D 469/64 z 14.03.1964 došlo k dohode medzi dedičmi, potom dedičia rešpektovali také vyporiadanie dedičstva, pri ktorom sa výlučným vlastníkom všetkej pôdy stal len jeden z nich. Predmetný zákon č. 139/1947 Zb. v ustanovení § 6 ods. 3 rovnako počítal s povinnosťou preberajúceho dediča, ktorý tak získal vlastnícke právo k pôde, vyplatiť spoludedičov podľa ich dedičských podielov. Ustupujúci dedičia si podľa ustanovenia § 8 zákona č. 139/1947 Zb. mohli dohodnúť aj predkupné právo voči pôde, ktorú prevzal S. J.Á.. Podstatou uvedeného zákona tak bolo zamedziť drobeniu poľnohospodárskej pôdy pod určitú prípustnú mieru, preto preberateľom poľnohospodárskej pôdy mohla byť len osoba, ktorá bola spôsobilá byť výkonným roľníkom a bola spôsobilá na samostatnú prácu v poľnohospodárstve. Už v rozhodnutí sp. zn. Cz 569/55 z 22.12.1955 Najvyšší súd poukázal na to, že "preberateľovi ("prejímateľke") musí byť odovzdaný do hospodárenia celý roľnícky podnik poručiťka a na nehnuteľnostiach, ktoré sú súčasťou poručiťkinho roľníckeho podniku, nemožno zabezpečiť ani doživotné užívacie právo osobe rozdielnej od preberateľa". Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že vlastníkom nehnuteľností po poručiťke O. W. nemohli byť všetci dedičia, ale len preberajúci dedič S. J.. Taktiež z rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. Cz/483/56 z 04.10.1956 vyplýva, že už za konania a rozdelenia dedičstva, predmetom ktorého je roľnícky podnik, treba stanoviť cenu podniku a výšku a spôsob výplaty ustupujúcich spoludedičov. Tak tomu bolo aj v predmetnom prípade, keď z uznesenia sp. zn. D 469/64 z 14.03.1964 vyplýva, že S. J. ako

preberajúci dedič je povinný vyplatiť ustupujúcich spoludedičov v prípade, ak sa nehnuteľnosti predajú alebo vyvlastnia. Súd ďalej poukazuje na judikát R 45/2005, podľa ktorého "rozdelenie náhrady za pôdu, ktorá pripadla do výlučného vlastníctva jednému z dedičov, v prípade jej scudzenia medzi ustupujúcich dedičov podľa výšky ich dedičských podielov, predstavovalo spravodlivú alternatívu takému vyporiadaniu dedičstva, pri ktorom by predmet dedičstva pripadol do podielového spoluvlastníctva dedičov podľa výšky ich dedičských podielov. Vzhľadom na podmienku scudzenia pôdy v budúcnosti je zrejmé, že právo na náhradu nebolo obmedzené len na osoby ustupujúcich dedičov, ale sa malo týkať aj ich právnych nástupcov, a tomuto právu zodpovedajúca povinnosť poskytnúť náhradu sa netýkala len toho dediča, ktorému pripadla pôda do výlučného vlastníctva, ale aj tých jeho právnych nástupcov, ktorí sa stanú jej vlastníkami a prípadne im náhrada za pôdu v prípade jej scudzenia. Rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva (dedičskú dohodu) tak možno považovať za analógiu zmluvy, ktorá zakladajúc majetkové právo zaväzuje nielen jej účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov, a ktorá im umožňuje domáhať sa práv ňou založených, ak sa stanú splatnými." Rovnako Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 8Cdo/109/2018 z 08.08.2019, na ktoré poukázali žalobcovia, rieši dedičskú dohodu ako obdobu zmluvy a rieši vzťahy medzi "zmluvnými stranami" z tejto dohody, keď na jednej strane vystupuje dedič, ktorému pripadlo dedičstvo, resp. jeho právni nástupcovia (t.j. povinné osoby), a na druhej strane vystupujú ustupujúci dedičia alebo ich právni nástupcovia (t.j. oprávnené osoby).

13. Vzhľadom na vyššie uvedené potom súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, preto ju zamietol. Hoci žalovaný má k dispozícii náhradu za vyvlastnené a predané pozemky po poručiťke O. W., v zmysle ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. je však povinný takto prijatú náhradu vyplatiť len vlastníkom. Vlastníkom nehnuteľností po poručiťke S. S. J., a to na základe schválenej dohody medzi dedičmi uvedenej v uznesení sp. zn. D 469/64 z 14.03.1964. Keďže žalobcovia sú v postavení právnych nástupcov ustupujúceho dediča S. W. v podiele ?, a teda disponujú len pohľadávkou voči preberajúcemu dedičovi S. J. - vlastníkom nehnuteľností, potom svoj nárok na náhradu za vyvlastnené pozemky mali uplatniť voči tomuto dedičovi, resp. jeho právny nástupcom.

14. Súd na záver poznamenáva, že sa so spornou otázkou identifikácie parciel nezaoberal, keď zistil, že žalobcom nesvedčí právo domáhať sa náhrady za vyvlastnené pozemky od žalovaného a z uvedeného dôvodu potom žalobu zamietol.

15. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, keď celkový úspech žalovaného bol 100% z dôvodu zamietnutia žaloby. Podľa pomeru úspechu v spore vznikol nárok na náhradu trov konania žalovanému voči žalobcom. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno písomne podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.